

21.1.6 Potlood: een potje lood?

Een potlood is een stift, gemaakt uit een mengsel van grafiet, klei en een bindmiddel. Deze pasta wordt door een gaatje geperst, gedroogd en gebakken. Veel klei en weinig grafiet geeft een hard potlood, dat geeft een lichtere en dunnere lijn. Veel grafiet en weinig klei geeft een zacht potlood.

Het houten omhulsel is meestal van licht en zacht cederhout.

B = black (zwart), Blei: met een grotere hoeveelheid grafiet

F = firm (vast, stevig), Fein

H = hard, Hart

HB = hard, black

Voor de Engelse ingenieur Edward Nairne rond 1770 ontdekt dat rubber een geschikte gom is, gebruikte men (ook voor krijt en houtskool) hiervoor brood(kruim).

♩ Potlood: zwaar spul. Erno Sourbron

21.1.7 Kurk stoppen

Kurk is de schors van de kurkeik (*Quercus suber* L.) die de boom beschermt tegen hitte (ook vuur), micro-organismen, vraat van dieren en uitdroging. Als de kurkeik 25-30 jaar oud is wordt de schors voor het eerst handmatig verwijderd van de stam, nooit van de takken. De eik ondervindt geen schade en de schors groeit weer volledig aan. Deze eerste kurk noemt men maagdenkurk. Hij is slecht van kwaliteit, slechts 30-35 mm dik en onregelmatig van structuur.

Het schillen gebeurt om de negen jaar. Van een kurkeik met een leeftijd van 150-200 jaar kan dus ca 17 keer geoogst worden. Dit gebeurt in de hete zomermaanden, juli en augustus. Door vochtverlies laat de kurkschors dan beter los van het Cambium, de dunne laag tussen schors en boom. De oogstwonde is na 3 maanden genezen.

De tweede oogst levert 'secondary cork'. Pas de derde oogst, 'amadia cork', is van goede kwaliteit.

De structuur van kurk is vergelijkbaar met een honingraat en bestaat uit miljoenen gesloten cellen. Daarin ertussen zit een vluchtige stof die op lucht lijkt. Deze unieke structuur en samenstelling staat borg voor goede thermische isolatie, geluiddemping en veerkracht.

Portugal levert 70% van alle 300.000 ton kurk die jaarlijks wordt geproduceerd.

Het soortgelijk gewicht van kurk is 0,12 tot 0,20 kg/l. Het drijft dus prima.

In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen ademt wijn in een gesloten fles niet door de kurk (die uit gesloten cellen bestaat).